

*«Η καταξίωση του επαγγέλματος του Βιβλιοθηκονόμου στην Ελληνική Περιφέρεια
Απο τον Βιβλιοθηκονόμο στον επιστήμονα πληροφορικής».*

Σδρόλια Παρασκευή, Προϊσταμένη Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καρδίτσας,
Βιβλιοθηκονόμος

Προσωπικά γνώρισα το επάγγελμα του Βιβλιοθηκάρου (όπως ονομαζόταν τότε) από το έργο του Τζακ Λόντον «Η κοιλάδα του Φεγγαριού» . Ήταν η δραστήρια αρχοντική αγρότισσα που χρημάτισε Βιβλιοθηκάριος στη Δημοτική Βιβλιοθήκη του Ωκλαντ – αναφέρει ο γνωστός συγγραφέας, για την Κυρία Μόρτιμερ που ήξερε πολλά από τα βιβλία .

Με δασκάλους δύο φωτεινές μορφές το ζεύγος Κακούρη που είχαν έρθει από την Αμερική διδάχθηκα τις βασικές αρχές της Βιβλιοθηκονομικής Επιστήμης (Το ζεύγος Κακούρη αγωνίστηκε για την καταξίωση του επαγγέλματος του Βιβλιοθηκονόμου) .

Έτσι σπάσαμε την αίσθηση της απομόνωσης μέσα σ' ένα εργασιακό περιβάλλον που λίγοι γνώριζαν. Ένας καθημερινός αγώνας για επαγγελματική εξέλιξη που είχε να αντιμετωπίσει ένα ευρύ φάσμα καθηκόντων που απαιτείται για την οργάνωση «ανοργάνωτων» βιβλιοθηκών. Εμείς οι βιβλιοθηκονόμοι της επαρχίας ανοίξαμε νέους ορίζοντες, εκπαιδεύσαμε νέους χρήστες σε μια σχέση ζωής με τη βιβλιοθήκη . Προχωρήσαμε σε μια διαδικασία ανάπτυξης εκσυγχρονισμού μέσα από επιμορφωτική δραστηριότητα που είχε την ευθύνη η ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων. Αυτή η δυνατότητα ήταν πολύ σημαντική για την καταξίωση του επαγγέλματος στην ελληνική περιφέρεια. Η απολαβή ήταν: υψηλό επίπεδο σεβασμού, ενίσχυση του ρόλου μας στη μεταπήδηση από το κλασικό μοντέλο λειτουργίας σε ένα πιο σύγχρονο ενταγμένο στις ανάγκες της «Κοινωνίας της Πληροφορίας».

Βιβλιοθηκονόμος λοιπόν στην επαρχία, την ελληνική περιφέρεια την Καρδίτσα, η οποία ιδρύθηκε στην Τουρκοκρατία με ιδιαίτερη πολιτιστική ζωή. Ακολουθούν οι αγώνες των αγροτών Θεσσαλίας εναντίον των Τσιφλικιάδων με αποκορύφωμα την ιστορική μάχη του Κιλελέρ. Μετά την απελευθέρωση του 1881 αναπτύχθηκε με τις τρεις αδερφές πόλεις Βόλος, Λάρισα, Τρίκαλα και τη θέση κατέλαβαν οι Παλαιοελλαδίτες Αγραφιώτες, Καραγκούνηδες, Ηπειρώτες βλάχοι άνθρωποι τολμηροί και δραστήριοι που φιλοδοξούσαν να δημιουργήσουν μια καινούρια ζωή γι' αυτούς και τα παιδιά τους. Μετά τη λύση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (απαλλοτρίωση Τσιφλικιών) ο τόπος μπήκε σε πορεία οριστικής ανάπτυξης.

«Η δυναμική και οι προοπτικές των Δημοτικών Βιβλιοθηκών στην Ελλάδα»

Με αυξανόμενο ρυθμό άρχισαν να εμφανίζονται οι πρώτες εφημερίδες και οι άνθρωποι των Γραμμάτων και Τεχνών. Φωτεινές μορφές που ξεχώρισαν , όπως του Νικολάου Πλαστήρα, του Αρχιεπισκόπου Σεραφείμ, του Ζωγράφου Δημήτρη Γιολλάση των συγγραφέων Αντώνη Σαμαράκη και Ζήση Σκάρου. Στα 114 χρόνια μετά την απελευθέρωση η Καρδίτσα μπορεί να κάνει ένα αξιοπρεπή απολογισμό στον τομέα των Γραμμάτων και του Πολιτισμού. Μεγάλη ώθηση στην Πνευματική ζωή του τόπου είναι η ίδρυση και η λειτουργία από το 1927 της Λαϊκής Βιβλιοθήκης Καρδίτσας η οποία συστεγάζεται με τη Δημοτική Βιβλιοθήκη. Στη συλλογή της υπάρχουν παλαίτυπα και αρχείο τοπικού τύπου.

Οι βιβλιοθηκονόμοι της Ελληνικής Περιφέρειας στην αρχή της επαγγελματικής μας πορείας οργανώσαμε αποθήκες και τις κάναμε Βιβλιοθήκες γι' αυτό άλλωστε και πολλοί μας αποκαλούσαν αποθηκάριους. Πέρασαν αρκετά χρόνια ώστε να σπάσουμε την αίσθηση της απομόνωσης σ' ένα εργασιακό περιβάλλον που λίγοι γνώριζαν. Μέσα από την δουλειά μας οι χρήστες ανακάλυψαν ότι διαθέταμε πολλές δεξιότητες και γνώσεις που ικανοποιούσαν τις πληροφοριακές τους ανάγκες. Ήμασταν εμείς που τους ταξιδέψαμε στον κόσμο της γνώσης και της πληροφόρησης. Οι επισκέπτες είδαν τη διάθεση προσφοράς μας. Μια προσφορά ανιδιοτελή με εξαντλητική εργασία πέρα από το δημοσιοϋπαλληλικό ωράριο. Κερδίσαμε την εμπιστοσύνη τους. Πολλοί ένιωσαν και νιώθουν τη Βιβλιοθήκη σαν δικό τους χώρο. Απέκτησαν φίλους μ' αφορμή τη συζήτηση για τα βιβλία που διάβασαν . Τους δώσαμε αυτή τη δυνατότητα γιατί διδαχτήκαμε ότι «η γνώση ενώνει τους ανθρώπους».

Επίσης κάτι που θεωρώ πολύ σημαντικό είναι το κομμάτι της τοπικής ιστορίας. Γίναμε θεματοφύλακες των στοιχείων της τοπικής ιστορίας γιατί πέρα απο εκδηλώσεις προβολής του Τοπικού Πολιτισμού, διαφυλάξαμε με θρησκευτική ευλάβεια παλαίτυπα από το 1600 και αρχείο Τοπικού Τύπου. Η προσπάθεια μας βέβαια δεν σταματά εδώ. Οι πόλεμοι, οι θεομηνίες, η απαιδευσία μεγάλου μέρους πληθυσμού είχαν αποτέλεσμα την καταστροφή πολύτιμων αρχείων και την εξαφάνιση ανεκτίμητων ιστορικών ντοκουμέντων. Τα εναπομείνοντα στοιχεία ανήκουν στη συλλογή συλλεκτών ή ανύποπτων πολιτών. Σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία Κράτους προσπαθούμε να σώσουμε το παρελθόν της πόλης και να βαδίσουμε πλούσιοι πνευματικά στο μέλλον.

Αναδείξαμε και αναδεικνύουμε το έργο συγγραφέων και καλλιτεχνών που επιλέγουν να μένουν και να δημιουργούν μακριά από τις παρυφές των ευγενών προαστίων των Αθηνών. Είναι έργα που πηγάζουν από τους αγώνες των πατριωτών μας και από τον αγώνα τους για καλύτερη ζωή.

Προσωπικά είχα την επιμέλεια μιας στήλης σε τοπική εφημερίδα προβολής καρδισσιωτών συγγραφέων ενώ πρόκειται να κάνουμε έκδοση μ' αυτό το υλικό διότι η συλλογή Καρδισσιωτών συγγραφέων είναι μεταξύ πρώτων στην προτίμηση αναγνωστών. Παρατηρήσαμε ότι πολλά παιδιά γράφουν λογοτεχνία. Θεωρώ απαραίτητη την ενθάρρυνση σ' αυτή την προσπάθεια γι' αυτό σε συνεργασία με τα σχολεία της πόλης ετοιμάζουμε εκδηλώσεις με επιτροπή φιλολόγων και συγγραφέων να αξιολογήσουν το υλικό, να τα στηρίξουμε για να συνεχίσουν την ωραία αυτή προσπάθεια που πηγάζει από την ψυχή τους.

Συνεργαζόμαστε με τα σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας . Περισσότερο να σας πω ότι το ενδιαφέρον για το βιβλίο είναι μεγάλο. Θέλουν μας λένε έστω και καθυστερημένα να ενταχθούν στο κοινό μας , άνθρωποι που δεν είχαν σχέση με το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες. Το ήθελαν αλλά οι δυσκολίες της ζωής, τους κρατούσαν μακριά .

Για την ενημέρωση δε τον αγροτών της περιοχής στοχεύσαμε στην Ίδρυση Κέντρου Πληροφόρησης, διότι θέλουμε τους Αγρότες της Ελληνικής Περιφέρειας «Καλλιεργημένους Καλλιεργητές» .

Στην επαγγελματική μας πορεία οι δυσκολίες τεράστιες. Δήμαρχοι, Πρόεδροι, και μέλη του ΔΣ, άσχετοι και αδιάφοροι σε θέματα Βιβλιοθηκών δυσκολεύουν το έργο μας . Βέβαια η στήριξη της Βιβλιοθήκης είναι στο Προεκλογικό τους πρόγραμμα. Το μήνυμα της Καμπάνιας του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου τα προηγούμενα χρόνια είναι πολύ σημαντικό για τα μέλη μιας τοπικής κοινότητας . Η ΨΗΦΟΣ ΣΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΜΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ. Ψηφίζω Δήμαρχο που θ' αγαπάει το βιβλίο και τη Βιβλιοθήκη. Φέραμε αξιόλογους ανθρώπους που συγκλόνισαν με τις εισηγήσεις τους όπως τον κύριο Γεώργιο Δαρδανό, τη κυρία Λιάνα Κανέλη, και άλλους. Το αποτέλεσμα ήταν να δώσουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση στη Βιβλιοθήκη.

Σημαντικό παράγοντα στο έργο μας θεωρώ την επιβεβλημένη συνεργασία των Βιβλιοθηκονόμων μεταξύ τους, γιατί έχει να δώσει σημαντικά αποτελέσματα όπως επίσης και την διαρκή επιμόρφωση των Βιβλιοθηκονόμων ιδιαίτερα της Ελληνικής Περιφέρειας.

Ανάγκη για συνεχή εκπαίδευση δεν υπήρξε ποτέ παλιά όσο υπάρχει σήμερα. Να φανταστείτε ότι πολλές Βιβλιοθήκες στις επαρχίες λειτουργούν μα ακατάλληλο προσωπικό άσχετο με τη λειτουργία των Βιβλιοθηκονόμων. Οι προσλήψεις γίνονται από Δημάρχους και Προέδρους με αδιαφανή κριτήρια πρόσληψης, με εργασιακές σχέσεις STAGE ,τη στιγμή που υπάρχουν πολλοί άνεργοι οι οποίοι αναγκάζονται πολλές φορές να εργασθούν σε άλλες δουλειές .

Η τεράστια εξάπλωση παντούς είδους πληροφόρησης μέσα στο διαδίκτυο καθημερινά καθώς και η δραματική αύξηση των ιστοσελίδων δημιουργεί μια χαοτική κατάσταση στον κυβερνοχώρο. Κάποιος θα πρέπει να οργανώσει αυτές τις πληροφορίες και να τις κάνει προσβάσιμες στο κοινό. Γι' αυτό ακριβές το λόγο οι μεγάλες εταιρείες παραγωγή δικτύων σ' όλο τον κόσμο προτιμούν να προσλαμβάνουν Βιβλιοθηκονόμους.

Είναι βέβαια λάθος να νομίζει ωστόσο κανείς ότι μπορεί το διαδίκτυο όσο καλά οργανωμένο κι αν είναι να υποκαταστήσει τις Βιβλιοθήκες. Έρευνες για τη συμπεριφορά των ερευνών στο διαδίκτυο έδειξαν ότι οι χρήστες συνήθως ψάχνουν για πολύ συγκεκριμένες πληροφορίες στις οποίες πολύ δύσκολα μπορεί να ανακτήσουν ψάχνοντας τυχαία μέσω των μηχανισμών αναζήτησης διαδικτύου.

Οι βιβλιοθήκες ως μέρος της συνεχούς μεταβαλλόμενης κοινωνίας μας θα πρέπει να αναθεωρήσουν το ρόλο που διαδραματίζουν ακολουθώντας τις νέες τάσεις και την ανάγκη των χρηστών στα επόμενα χρόνια.

Δεν είναι τυχαίο που οι Σχολές Βιβλιοθηκονομίας μετονομάστηκαν σε Σχολές Βιβλιοθηκονομίας και Πληροφόρησης προσθέτοντας στο πρόγραμμα τους ολοένα και περισσότερα μαθήματα σχετικά με τη νέα Τεχνολογία και την Πληροφόρηση. Η πληροφορία χρησιμοποιείται σ' όλες τις μορφές από Κρατικές Υπηρεσίες και Ιδιωτικές Εταιρείες και ταυτόχρονα αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας.

Η πρόκληση για τις Βιβλιοθήκες είναι να καταφέρουν να παρέχουν στους χρήστες πληροφόρηση για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στις ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Να βοηθούν στην εξερεύνηση, την ανάκτηση και την προαγωγή των κατάλληλων πληροφοριών που έχουν ανάγκη.

Με λίγα λόγια αυτό που πραγματικά πρέπει να κάνουν οι Βιβλιοθήκες είναι ότι ακριβώς κάνουν εδώ και αιώνες. Υιοθετώντας την νέα τεχνολογία θα πρέπει να

διαχειρίζονται και να προάγουν την πληροφορία. Η ύπαρξη πολλών Βιβλιοθηκών και Κέντρων Πληροφόρησης στις μέρες μας αποδεικνύουν την αναγκαιότητα της ύπαρξής τους.

Η δημιουργία και της δικής μας Βιβλιοθήκης σε Κέντρο Πληροφόρησης έγιναν από δικές μας ενέργειες. Οι τοπικοί άρχοντες δεν γνώριζαν τίποτα για αυτό.

Στις μέρες μας εμείς οι Βιβλιοθηκονόμοι αναλαμβάνουμε νέες δραστηριότητες υψηλής ποιότητας δίνοντας έμφαση στη διαχείριση της πληροφορίας στη Δια Βίου Εκπαίδευση και στη Δια Βίου Μάθηση.

Πρέπει να μάθουμε τι θέλουν οι χρήστες να εκτιμήσουμε τις ανάγκες, να κάνουμε έρευνα αγοράς παροχής υπηρεσιών, και εκπαίδευση χρηστών στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Πρέπει να αποκτήσουμε νέες δεξιότητες σε συνδυασμό με την προώθηση του ρόλου των Βιβλιοθηκών .

Στη νέα εποχή αυτή κρίνεται το επαγγελματικό μας μέλλον.

Γι' αυτό απαιτείται προσαρμοστικότητα, θέληση, δεξιότητες επικοινωνίας και πολύ καλή αίσθηση χιούμορ.

Οι βιβλιοθηκονόμοι σαν επιστήμονες πληροφόρησης πρέπει να πιέζουν την Πολιτεία να δρομολογηθούν εξελίξεις στο χώρο των Βιβλιοθηκών έτσι ώστε ν' ανταποκριθούν στο καινούργιο ψηφιακό περιβάλλον. Να μην επιτρέψουν την περιθωριοποίηση των Δημοτικών Βιβλιοθηκών διότι χρόνια υστερούν, τα αίτια τις οποίας είναι σε όλους γνωστά όπως η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού και έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού . Οι Δήμαρχοι συνήθως αφαιρούν από τις Βιβλιοθήκες σημαντικά ποσά διαθέτοντας τα σε άλλα έργα.

Η χώρα μας και η ευρύτερη κοινωνία έχουν ανάγκη βιβλιοθηκονομικής υποστήριξης και μια εκτεταμένη πολιτική για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες.

Επιβεβλημένη θεωρείται η χάραξη Πολιτικής Πληροφόρησης όπου θα εκπαιδεύονται βιβλιοθηκονόμοι οι οποίοι θα αναλάβουν ηγετικές θέσεις σε ζητήματα πληροφόρησης για την ισότιμη πρόσβαση στις τεχνολογίες και στη Δια Βίου Μάθηση στον 21ο αιώνα.

- Όχι ανεπαρκείς Σχολές Πληροφόρησης άλλα σχολές προηγμένες κατάρτισης για βιβλιοθηκονόμους.

- Δημιουργία ερευνητικών προγραμμάτων, προώθηση διδακτορικών σπουδών.
- Κατοχύρωση των επαγγελματικών μας δικαιωμάτων.
- Άμεση επαγγελματική εκπαίδευση για παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία διότι αναγνωρίζουμε την αξία της πολιτισμικής πολυμορφίας.
- Εκπαίδευση Βιβλιοθηκονόμων για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες (τσιγγάνοι, φυλακισμένοι).
- Συνεχή ενημέρωση, συνεργασία μάρκετινγκ για τις βιβλιοθήκες δυνατότητες που επηρεάζουν βαθιά την επιστημονική μας εξέλιξη το ίδιο το επάγγελμα μας ή το ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑ που επιτελούμε στην κοινωνία.

Ακόμα και αν κάποιος ερευνητής ισχυριστεί ότι εξυπηρετείται απόλυτα από κάποια «νοητή βιβλιοθήκη» μέσω του διαδικτύου από το σπίτι του και ότι δεν έχει ανάγκη την βιβλιοθήκη στην παραδοσιακή της μορφή θα πρέπει να έχει υπόψιν του ότι πίσω από κάθε «νοητή βιβλιοθήκη» η πραγματική βρίσκεται ένας βιβλιοθηκονόμος.

Με το έργο μας λοιπόν εμείς οι Βιβλιοθηκονόμοι της Ελληνικής Περιφέρειας προχωράμε στη διαδικασία ανάπτυξης εκσυγχρονισμού μέσα από τη επιμόρφωση δραστηριότητα της οποίας μεγάλο μέρος επιμελούνταν η Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημών Πληροφόρησης. Αυτή η δυνατότητα ήταν πολύ σημαντική για την καταξίωση του επαγγέλματος στην Ελληνική Περιφέρεια. Η απολαβή είναι υψηλό επίπεδο σεβασμού ενίσχυση των ρόλων μας στη μεταπήδηση από το κλασικό μοντέλο λειτουργίας σε ένα πιο σύγχρονο ενταγμένο στις ανάγκες της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

Με αφορμή λοιπόν το 1^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημοτικών Βιβλιοθηκών ο καθένας μας και όλοι μαζί αλλά κυρίως με συλλογική δράση ας ενώσουμε τη φωνή μας παρά τις δυσκολίες και τα εμπόδια που συναντάμε να απαιτήσουμε από την Πολιτεία και τους Δήμους που ανήκουμε Βιβλιοθηκονομική υποστήριξη εκτεταμένη πολιτική για το βιβλίο και τις βιβλιοθήκες καθώς και την κατοχύρωση των επαγγελματικών μας δικαιωμάτων.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Αυτά από μια Βιβλιοθηκονόμο της Ελληνικής Περιφέρειας η οποία θεωρώ ότι μαζί με τους άλλους συναδέλφους μου ΘΕΣΑΜΕ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΥΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο νιώθω υπερήφανη που έγινα βιβλιοθηκονόμος στον τόπο μου.

Στόχος μας είναι να βοηθήσουμε όλους τους πολίτες: ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΛΟΙ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.